

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Co/15/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6217204515
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Jamrišková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6217204515.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Jamriškovej PhD., členiek senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej a JUDr. Evy Kmeťovej v právnej veci žalobcu 1/ W.. T. E., nar. XX.XX.XXXX a žalobcu 2/ B. E., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom M. X/XX, XXX XX C. T., obaja zastúpení splnomocnencom I.. E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. 3, XXX XX T. proti žalovanému Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004 v konaní o určenie, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalobcu 1/ a žalobcu 2/ proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 10Csp/187/2017-99 zo dňa 1. decembra 2017 takto

rozhodol:

Rozhodnutie Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 10Csp/187/2017-99 zo dňa 1. decembra 2017 p o t v r d z u j e.

Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozhodnutím zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali, aby súd určil, že zmluvné odplaty dojednané v zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.12.2008 medzi žalobcami a žalovaným sú neplatné a že zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.12.2008 je bezúročná a bez poplatkov. Žalobcovia ďalej v petite navrhli, aby žalovaný zrušil platnosť a účinnosť predmetnej zmluvy o úver v časti odplata za poskytnuté peňažné prostriedky a nahradil ju novou - bezúročnou a bez poplatkov - zmluvou o pôžičke so žalobcami a domáhali sa rozhodnutia, že žalobcovia sú povinní uhradiť žalovanému poskytnutý úver bez úrokov a bez poplatkov, teda len sumu, ktorá im bola poskytnutá zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.12.2008 namiesto pôvodne žalobcovi stanovených odplát za poskytnutý spotrebiteľský úver. Okresný súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 100%.

2. Okresný súd uviedol, že žalobcovia odôvodnili žalobu tým, že konanie žalovaného považujú od samého počiatku za klamlivé. Naliehavosť právneho záujmu odôvodnili skutočnosťou, že žalobou sa má odstrániť spornosť práva a vytvoriť základ pre právny vzťah účastníkov sporu. Bez tohto určenia je právo žalobcov ako slabšej strany sporu ohrozené a právne postavenie neisté. Žalobcovia vstúpili do zmluvného vzťahu s veriteľom za zmluvných podmienok, ktoré si veriteľ vopred určil a žalobcovia nemali možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Zmluva má charakter vopred pripravenej formulárovej zmluvy. Poukázali na neprijateľné podmienky zmluvy - vyhlásenie, že sa dlžník oboznámil s úverovými podmienkami, čo považujú za skryté prenesenie dôkazného bremena, rozhodcovskú doložku, poistenie splátok, poplatky.

3. Podaním zo dňa 11.08.2017 žalobcovia rozšírili žalobu, čo súd vyhodnotil ako zmenu žaloby, ktorú pripustil. Žalobcovia v rozšírení žaloby žiadali určiť, že aj zmluvné odplaty dojednané v zmluve

č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.12.2003 medzi žalobcami a žalovaným sú neplatné a že zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.12.2003 je bezúročná a bez poplatkov. Ďalej sa domáhali výroku, že žalovaný zruší platnosť a účinnosť predmetnej zmluvy v časti odplata za poskytnuté peňažné prostriedky a nahradí ju novou - bezúročnou a bez poplatkov - zmluvou o pôžičke so žalobcami a domáhali sa rozhodnutia, že žalobcovia sú povinní uhradiť žalovanému poskytnutý úver bez úrokov a bez poplatkov, teda len sumu, ktorá im bola poskytnutá zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.12.2003 namiesto pôvodne žalobcami stanovených odplát za poskytnutý spotrebiteľský úver.

4. Žalovaný vo svojich vyjadreniach uviedol, že žaloba je zmätočná a nevykonateľná, chýba naliehavý právny záujem a ide o svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie práva. Žiadneho klamlivého a zavádzajúceho konania sa voči žalobcom nedopustil. Na všetky žiadosti žalobcov žalovaný riadne odpovedal, o čom predložil aj doklady. Určovaciu žalobu označil za predčasnú, pretože ak pohľadávka nebude uspokojená v dražbe, žalovaná pravdepodobne pristúpi k uplatneniu zostatku nároku v súdnom konaní a tam budú tieto zmluvy podrobené ex offo súdnej kontrole. Určovacie výroky majú charakter určenia právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP). Aj keby súd vyhodnotil určovacie výroky v zmysle § 137 písm. c) CSP naliehavý právny záujem absentuje a žalobu je nutné zamietnuť. Pokiaľ ide o určovacie výroky, prvý výrok je neurčitý, nie je zrejmé o aké odplaty ide, nie sú uvedené dôvody prečo by časť zmluvy mala byť vyhlásená za neplatnú. Vo vzťahu k druhému výroku poukázal, že na zmluvu sa nevzťahuje zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože to nie je spotrebiteľský úver. Tretí výrok je nevykonateľný, žiadna časť zmluvy neobsahuje označenie odplata. V štvrtom výroku žalobcovia žiadajú zaviazat' samých seba, čo je v rozpore s Civilným sporovým poriadkom, ide tak o nevykonateľný a neurčitý výrok.

5. Okresný súd uviedol, že predložené zmluvy posúdil ako zmluvy spotrebiteľské, kde žalobcovia vystupujú ako spotrebiteľia a žalovaný ako veriteľ. Predložené zmluvy sú síce zmluvami spotrebiteľskými, nie však zmluvami o spotrebiteľskom úvere. Ako už vyplýva z názvu zmlúv a v podstate aj označenia veriteľa, ide o úvery účelovo viazané na stavebné účely a na tie sa nevzťahuje podľa § 1 ods. 2 písm. a) Zák. č. 258/2001 Z. z. citovaný zákon, čo znamená, že nemusia mať náležitosti v zmysle citovaného zákona. Na spotrebiteľský vzťah a uzatvorené spotrebiteľské zmluvy je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka a zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení.

6. Okresný súd pripustil, že spotrebiteľom je potrebné poskytnúť právnu ochranu, avšak upozornil, že táto ochrana nemôže byť bezbrehá. Pokiaľ ide o preukázanie naliehavého záujmu, okresný súd zistil, že obsahom žalobcovho odôvodnenia naliehavého právneho záujmu sú notoricky sa opakujúce všeobecné argumenty na preukázanie naliehavého právneho záujmu bez reálneho právneho záujmu a vychádzajúce zo zneužívania postavenia spotrebiteľa. Okresný súd bol toho názoru, že je potrebné naliehavý záujem skúmať podľa § 137 písm. c) CSP. Dokazovanie neobmedzil len na samotné a striktné preukázanie naliehavého právneho záujmu, ale vedomý si, že každý prípad je osobitný, kedy je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti prípadu, vykonal dokazovanie celým spektrom žalobného návrhu, skúmal náležitosti zmlúv, okolnosti ich uzatvorenia a vzájomnej podmienenosti a dospel k záveru, že stav právnej neistoty zo strany žalobcu neexistuje. Vychádzal pritom aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/251/2015 zo dňa 16.03.2016, z ktorého vyplýva, že vyriešiť spor, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok možno len v už prebiehajúcim konaní o návrhu na plnenie. Okresný súd uviedol, že nie je možné generálne určiť v obdobných prípadoch existenciu naliehavého právneho záujmu za daný a rovnako nie je možné ho generálne vopred vylúčiť bez poznania skutkových okolností prípadu. Jeho existenciu, resp. absenciu je potrebné skúmať vždy vzhľadom na výsledok, ktorý sa má navrhovaným rozhodnutím docieľiť.

7. Okresný súd odôvodnil rozhodnutie tým, že existencia naliehavého právneho záujmu nie je daná. Neschopnosť platiť ešte neznamená preukázanie naliehavého právneho záujmu. Záujmom žalobcov je ochrana svojho majetku pred výkonom záložného práva, ktoré však začalo v súlade s právom. Súd sa tak stotožnil s názorom žalovaného, že pri prípadnej žalobe na plnenie súd v rámci predbežného preskúmania bude musieť vyriešiť aj otázku prípadnej neplatnosti niektorých ustanovení zmluvy. Súd má preukázané, že žalobcovia pri zarátaní všetkých úhrad doposiaľ neuhradili ani výšku poskytnutého plnenia, ako vyplýva z odpovede žalovaného zo dňa 23.05.2017. Nepripadá preto do úvahy žiadať vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovaného, keďže žalobcovia doposiaľ nevrátili ani poskytnuté plnenie, hoci žalobcovia v žalobe avizovali, že na pojednávaní budú žiadať vydanie bezdôvodného obohatenia, k čomu však nedošlo. Je preto zbytočné a predčasné rozhodovať o neprijateľnosti

niektorých poplatkov, keď doposiaľ nebola uhradená ani istina a takýmto rozhodnutím by nedošlo k odstráneniu právnej neistoty. Žaloba ako taká je neurčitá a zmätočná. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem, súd žalobu zamietol.

8. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal odvolanie žalobca z dôvodu, že súd prvej inštancie nevykonal navrhované dôkazy potrebné k zisteniu rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že zistený stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany a útoku, ktoré neboli uplatnené a preto súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho posúdenia veci.

9. Žalobcovia v odvolaní poukázali na to, že žalobou napadli platnosť spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.12.2008. V odvolaní citovali znenie ust. § 52, § 53, § 53 a, § 53b, §53c, § 54, § 39, § 565 a § 566 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) a poukázali na vybrané súdne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (sp.zn. 2Mcd0/2/2006, 6Sžo/163/2008, 8Sžo/17/2007) a Krajského súdu v Banskej Bystrici (sp.zn. 16Co/152/2008), súvisiace s vymedzením konania obchádzajúceho zákon. Uviedli, že vzhľadom na skutočnosť, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú zmluvami spotrebiteľskými v zmysle ust. § 52 ods. 1 OZ a berúc do úvahy ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 OZ, pri vyhlásení predčasnej splatnosti môže veriteľ postupovať len v súlade a za podmienok uvedených v ust. § 53 ods. 9 OZ v spojení s ust. § 565 OZ v prípade každej formy spotrebiteľského úveru (pôžička, úver, odložená platba a iné). Aplikácia ust. § 506 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ) je vylúčená.

10. Žalobcovia v odvolaní ďalej uviedli, že berúc do úvahy ust. § 52 ods. OZ v spojení s ust. § 54 ods. 1 OZ, ustanovenie § 502 ods. 1 ObZ nie je možné aplikovať pre prípad zmlúv o spotrebiteľských úveroch, nakoľko absencia stanovenia úroku v zmluve o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru nespôsobí povinnosť platiť obvyklé úroky tak, ako to predpokladá citované ustanovenie Obchodného zákonníka, ale úver sa bude považovať za bezúročný a bez poplatkov, nakoľko nebude obsahovať náležitosti požadované zákonom - úrokovú sadzbu (§ 9 ods. 2 písm. l zákona). Zároveň, ak nastane druhá situácia predpokladaná vyššie citovaným ustanovením Obchodného zákonníka, a síce strany si dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, v sfére zmlúv o spotrebiteľských úveroch vo forme úveru následkom nebude povinnosť spotrebiteľa platiť najvyššie prípustné úroky, ale dohodu o výške úrokov bude treba hodnotiť ako neplatnú (§41 OZ) pre jej rozpor s dobrými mravmi (§39 OZ), prípadne obchádzanie zákona o najvyššej prípustnej odplate (§53b OZ).

11. Žalobcovia uviedli, že ako z predložených platieb, ktoré žalovaný predložil je vidieť, že takmer všetky platby započítaval na úroky. Posledný vklad, ktorý žalobcovia uskutočnil 18.12.2015 žalovaný započítal na úroky. Postup žalovaného je v rozpore so zákonom, preto žalobcovia navrhli, aby súd určil, že zmluva uzavretá medzi žalobcami a žalovaným dňa 17.12.2008 pod číslom XXXXXXXXXXXX je neplatná.

12. Žalobcovia v odvolaní vzhľadom na uvedené navrhli, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

13. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu vyjadril, že sa v plnej miere stotožňuje s rozhodnutím prvostupňového súdu. Žalobu označil za procesne neprípustnú a preto akékoľvek ďalšie skúmanie skutočností uvádzaných žalobcami za nadbytočné. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

14. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa ustanovení § 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a nevyžaduje to ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol v zmysle § 378 ods. 1 a § 219 ods. 1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods. 3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

15. Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobca 1/ a žalobca 2/ uzavreli so žalovaným dňa 11.12.2003 Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie mimoriadneho medziúveru pod číslom XXXXXXXXXXXX vo výške 284.000 Sk (9.427,07 Eur), pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení na základe ktorej bol mimoriadny medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok ako aj „Všeobecných podmienok

pre zmluvy o stavebnom sporení“ sa mimoriadny medziúver zmení na stavebný úver pod číslom XXXXXXXXXXXX vo výške cca 42.000 Sk (1.394,14 Eur). Presná výška stavebného úveru sa rovná rozdielu cieľovej sumy a nasporenej sumy pri pridelovaní cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení.

16. 04.12.2008 Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie mimoriadneho medziúveru pod číslom XXXXXXXXXXXX vo výške 1.750.000 Sk (58.089,36 Eur), pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení na základe ktorej bol mimoriadny medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok ako aj „Všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení“ sa mimoriadny medziúver zmení na stavebný úver pod číslom XXXXXXXXXXXX vo výške cca 1.050.000 Sk (34.853,61 Eur) Presná výška stavebného úveru sa rovná rozdielu cieľovej sumy a nasporenej sumy pri pridelovaní cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení.

17. Podaním zo dňa 21.12.2016 vyzval žalobca 1/ žalovaného, aby vyčíslil plnenia ktoré žalobcovi žalovanému poskytli, osobitne uhradenú istinu a zvlášť uhradené úroky a poplatky a o vyčíslenie aktuálneho zostatku pohľadávok, osobitne vyčíslenie nesplatennej istiny, zostatkov nesplatených úrokov a poplatkov, toto všetko zosumarizovať ako samostatné položky.

18. Podaním zo dňa 10.05.2017 žalobca 1/ a žalobca 2/ požiadali žalovaného o súčinnosť vo veci riešenia ich vzájomného finančného vzťahu zo Zmlúv o mimoriadnom medziúvere a zo Zmlúv o stavebnom úvere. Uviedli, že ľutujú okolnosti vzniknutého stavu, do akých sa dostali neúmyselne a nie z nedbanlivosti a prejavili vôľu splatiť postupne všetky odôvodnené záväzky voči PSS, na ktorých sa podieľajú aj so svojimi rodinnými príslušníkmi, pričom očakávajú serióznu súčinnosť zo strany žalovaného tak, aby jeho konanie neohrozilo ich životnú existenciu. Opätovne požiadali o zosumarizovanie údajov týkajúcich sa už vykonaných platieb a zostatkov na doplatenie.

19. Žalovaný listom zo dňa 23.05.2017 žalobcom vyhovel a zaslal im prehľadný rozpis úhrad žalovaných, zostatkov k zaplateniu rozdelený na istinu, úroky a poplatky.

20. Žalovaní sa žalobou domáhali, aby

- súd určil, že zmluvné odplaty dojednané v zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.12.2008 medzi žalobcami a žalovaným sú neplatné
- súd určil, že zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.12.2008 je bezúročná a bez poplatkov
- žalovaný zrušil platnosť a účinnosť predmetnej zmluvy o úver v časti odplata za poskytnuté peňažné prostriedky a nahradil ju novou - bezúročnou a bez poplatkov - zmluvou o pôžičke so žalobcami
- žalobcovia boli povinní uhradiť žalovanému poskytnutý úver bez úrokov a bez poplatkov, teda len sumu, ktorá im bola poskytnutá zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17.12.2008 namiesto pôvodne žalobcovi stanovených odpát za poskytnutý spotrebiteľský úver.

21. Podaním zo dňa 10.08.2017 žalobcovia rozšírili žalobu tak, že sa domáhali aby

- súd určil, že zmluvné odplaty dojednané v zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.12.2003 medzi žalobcami a žalovaným sú neplatné
- súd určil, že zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.12.2003 je bezúročná a bez poplatkov
- žalovaný zrušil platnosť a účinnosť predmetnej zmluvy o úver v časti odplata za poskytnuté peňažné prostriedky a nahradil ju novou - bezúročnou a bez poplatkov - zmluvou o pôžičke so žalobcami
- žalobcovia boli povinní uhradiť žalovanému poskytnutý úver bez úrokov a bez poplatkov, teda len sumu, ktorá im bola poskytnutá zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22.12.2003 namiesto pôvodne žalobcovi stanovených odpát za poskytnutý spotrebiteľský úver.

22. Žalobcovia doručili okresnému súdu dňa 20.11.2017 podanie v ktorom uviedli, že navrhujú súdu zmenu žalobného návrhu tak, aby súd rozhodol, že

- žalovaný je povinný predložiť súdu kópiu celej zmluvnej dokumentácie za každú jednotlivú zmluvu, ktorá bola v minulosti podpísaná so žalobcami, bez rozdielu, či je zmluva ešte aktívna, alebo už ukončená
- žalovaný je povinný predložiť súdu s platnosťou ku dňu právoplatnosti tohto uznesenia za každú jednotlivú zmluvu, ktorá bola v minulosti podpísaná so žalobcami, bez rozdielu či je zmluva ešte aktívna, alebo už ukončená: 1. Čerpaná čiastka, 2. Celková čiastka žalobcom vykonaných plnení v prospech

žalovaného, 3. Aktuálny kumulatívny zostatok pohľadávok, t.j. doteraz neuhradený zostatok istiny, zostatok úrokov a poplatkov
to všetko prehľadne sumarizovať ako samostatné položky a predložiť súdu do 10 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

23. Okresný súd na pojednávaní konanom dňa 01.12.2017 pripustil zmenu žaloby na základe podania zo dňa 11.08.2017.

24. Na pojednávaní konanom dňa 01.12.2017 žalovaný 1/ uviedol, že napísal žalobu v dobrom úmysle, pretože nevie, ako ochrániť svoje záujmy. Peniaze potreboval na podnikanie, vyrába víno. Uviedol, že žalovaní kúpili areál bývalého mäsokombinátu, založili rodinný dom a niečo si požičali aj od známych. Nedarilo sa im tak ako si predstavovali a mali záujem dohodnúť sa so žalovaným tak, aby im ešte dal šancu. Uviedol, že veriteľ začal výkon dražby, dom ani výrobňa sa zatiaľ nepredali, asi to chce niekto kúpiť za zlomkovú cenu.

25. Podľa § 137 zákona číslo 260/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, neliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

26. Okresný súd zamietol žalobný návrh žalobcov z dôvodu, že nie je daná existencia naliehavého právneho záujmu, voči tomuto záveru okresného súdu sa žalobcovia v odvolaní neohradili. Odôvodnenie okresného súdu je však nutné bližšie špecifikovať v tom zmysle, že žalobcovia sa žalobným návrhom a návrhom na rozšírenie žaloby zo dňa 10.08.2017 domáhali štyroch samostatných výrokov, z ktorých iba prvé dva smerovali k určení právnych skutočností týkajúcich sa zmlúv o úvere č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX (určenie že dojednané zmluvné odplaty sú neplatné a určenie, že zmluvy sú bezúročné a bez poplatkov), zatiaľ čo tretím výrokom sa žalobcovia domáhali zaviazat' žalovaného na splnenie povinnosti (aby žalovaný zrušil platnosť a účinnosť zmlúv o úvere a nahradil ich novými zmluvami o pôžičke, bezúročnými a bez poplatkov) a štvrtým výrokom sa domáhali, aby ich samých súd zaviazal uhradiť poskytnuté úvery zo zmlúv o úvere bez úrokov a bez poplatkov. Žiada sa preto odôvodnenie doplniť v tom zmysle, že tretí výrok ktorý žalobcovia navrhli v petite by nebol vykonateľným výrokom v zmysle Exekučného poriadku a štvrtým výrokom navrhli zaviazat' samých seba, čo nie je v sporovom konaní prípustné. Preto aj tretí aj štvrtý výrok bol zamietnutý správne, i keď absentovalo odôvodnenie okresného súdu v tomto rozsahu. Keďže okresný súd vecne rozhodol správne, toto procesné pochybenie nemá za následok, že by rozhodnutie okresného súdu bolo treba zrušiť.

27. Pokiaľ ide o návrh žalobcov zo dňa 20.11.2017, v ktorom sa domáhali aby súd uložil žalovanému povinnosť predložiť súdu kópiu celej zmluvnej dokumentácie zmlúv o úvere a povinnosť predložiť súdu prehľad plnenia na každú zmluvu o úvere, z obsahu podania vyplýva že nie je návrhom na zmenu žaloby (i keď tak bol označený) ale o procesné návrhy žalobcov ktorými sa domáhali, aby žalovaný v konaní predložil súdu určitú dokumentáciu. O tomto návrhu preto okresný súd správne nerozhodoval ako o návrhu na zmenu žaloby.

28. Žalobcovia v odvolaní poukázali na ustanovenia rôznych právnych predpisov upravujúcich právu ochranu spotrebiteľa a uviedli, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú zmluvami spotrebiteľskými v zmysle § 52 ods. 1 OZ. Uviedli, že § 502 ods. 1 ObZ nie je možné aplikovať pre prípad zmlúv o spotrebiteľských úveroch a dospeli k záveru, že absencia stanovenia úroku v zmluve o spotrebiteľskom úvere nespôsobí povinnosť platiť úroky obvyklé, ale že úver sa bude považovať za bezúročný a bez poplatkov. Ak si strany v sfére zmlúv o spotrebiteľských úveroch dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona, dohodu o výške úrokov bude treba hodnotiť ako neplatnú pre jej rozpor s dobrými mravmi.

29. K uvedenej argumentácii žalobcov treba zdôrazniť, že okresný súd správne uviedol, že zmluvy predložené žalobcami nie sú zmluvami o spotrebiteľskom úvere. Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, účinný v čase uzavretia oboch zmlúv o úvere medzi žalobcami a žalovaným

výslovne v ust. § 1 ods. 2 písm. a) ustanovuje, že tento zákon sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočne alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu. Zmluvy o stavebnom úvere tak nespádajú medzi zmluvy o spotrebiteľských úveroch, preto k argumentácii žalobcov, uvedenej v odvolaní a smerujúcej k následkom porušenia zákonných povinností pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere je nie je možné prihliadnuť.

30. Zmluva o stavebnom úvere, pokiaľ ju s veriteľom uzavrie ako spotrebiteľ ako dlžník, môže byť napriek tomu vyhodnotená ako spotrebiteľská zmluva (i keď nie ako zmluva o spotrebiteľskom úvere). Následkom takéhoto posúdenia by sa na dlžníka vzťahovala všeobecná právna úprava ochrany spotrebiteľa v zmysle Občianskeho zákonníka, avšak ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch sa na ňu nevzťahujú a to ani v tých častiach, ktoré upravujú predpoklady posúdenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako zmluvy bezúročnej a bez poplatkov.

31. Iba nad rámec uvedeného odvolací súd pripomína, že okresný súd vzhľadom na skutočnosť, že dospel k záveru, že na rozhodnutí o žalobe nie je daný naliehavý právny záujem, bližšie dokazovanie nevykonával a ani nemal vykonávať. Napriek tomu dospel k záveru, že vzťah medzi žalobcami a žalovaným je spotrebiteľský, i keď takáto skutočnosť z tvrdení žalobcov nevyplývala a musela by byť predmetom ďalšieho dokazovania. Na to, aby bol zmluvný vzťah posúdený ako vzťah spotrebiteľský je nutné vyhodnotiť postavenie oboch zmluvných strán a účel, za akým bola zmluva uzavretá. Žalobca 1/ na pojednávaní konanom dňa 01.12.2017 výslovne uviedol, že úver použil na podnikanie, vyrába víno. Žalovaní kúpili areál bývalého mäsokombinátu, založili rodinný dom a ešte si niečo požičali od známych, avšak sa im nedarilo tak, ako si predstavovali. K tomuto tvrdeniu žalobcu dokazovanie vykonané nebolo, tvrdenie však ani nebolo popreté a preto sa v zmysle § 151 ods. 1 CSP považuje za nesporné. Pokiaľ tak žalobcovia uzavreli zmluvu o stavebnom sporení za účelom kúpy nehnuteľnosti určenej na podnikanie, ich vzťah so žalovaným by nemal charakter spotrebiteľského právneho vzťahu a ochrana spotrebiteľa, ktorej sa domáhali v odvolaní, by sa na nich ani vzťahovať nemohla. Vyplýva to z ust. § 52 ods. 4 OZ, v zmysle ktorého spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Ak teda fyzická osoba nadobudne nehnuteľnosť určenú na vykonávanie podnikateľskej činnosti touto fyzickou osobou, takáto zmluva nie je spotrebiteľskou zmluvou. Preto na to, aby sa mohli žalobcovia domáhať právnej úpravy ochrany spotrebiteľa, by vzhľadom na uvedené pochybnosti najprv museli preukázať, že zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou.

32. Žalobcovia v odvolaní ďalej uviedli, že žalovaný započítaval všetky platby najprv na úroky a takýto postup je v rozpore so zákonom. Aj za predpokladu, že by tomu tak skutočne bolo, v zmysle Civilného sporového poriadku už nie je prípustná žaloba ktorá má „preventívny“ charakter (teda napríklad žaloba o neplatnosť úverovej zmluvy), pokiaľ je možné spornú otázku vyriešiť v žalobe na plnenie. Za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku boli konania aj o určenie neplatnosti konkrétneho právneho úkonu, ak žalobca preukázal existenciu právneho záujmu. Avšak Civilný sporový poriadok už umožňuje iba podanie žaloby o existenciu práva, za predpokladu že je na tom naliehavý právny záujem. Posúdenie platnosti alebo neplatnosti zmluvných ustanovení nie je určením existencie práva, ale určením právnej skutočnosti a určenia právnej skutočnosti sa možno podľa § 137 písm. d) CSP domáhať iba vtedy, ak to vyplýva z osobitného predpisu (napríklad domáhanie sa neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia v s.r.o. vyplýva z Obchodného zákonníka). V tejto súvislosti okresný súd správne upozornil, že pokiaľ prišlo k porušeniu povinnosti žalovaného, toto môže byť súdom preskúmané v prípadnej žalobe na plnenie. Ak sa žalovaný bude domáhať platby zo zmluvy o úvere voči žalobcom, budú žalobcovia môcť namietnuť, že na platby, ktoré žiada podľa nich nemá nárok, pretože ich požaduje na základe zmluvných ustanovení, ktoré sú neplatné, pokiaľ už sumu rovnajúcu sa istine zaplatili. V takom konaní by súd ako prejudiciálnu otázku musel posúdiť platnosť celej zmluvy, resp. platnosť jej jednotlivých ustanovení, pretože ak by dospel k záveru, že niektoré zmluvné dojednania sú neplatné, nemohol by nárok veriteľovi priznať. Samostatné „preventívne“ konanie o platnosti zmluvy ako takej, alebo o jej jednotlivých častiach preto nie je dôvodné. Ako už bolo uvedené, v danom prípade sa žalobcovia navyše domáhajú určenia právnej skutočnosti (§ 137 pís. d) CSP), nedomáhajú sa určenia existencie práva (§137 písm. c) CSP) ako to nesprávne uviedol okresný súd, preto by nárok na určenie právnej skutočnosti musel vyplývať z osobitného predpisu.

33. Odvolací súd je v zmysle § 380 ods. 1 CSP odvolacími dôvodmi viazaný a iné odvolacie dôvody žalobcovia neuviedli, preto odvolací súd preskúmal rozhodnutie iba v rozsahu určenom odvolaním žalobcov.

34. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že z námietok žalobcov uvedených v odvolaní nevyplýva žiadne také pochybenie okresného súdu, pre ktoré by boli splnené podmienky na zrušenie jeho rozhodnutia, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

35. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalovanému voči žalobcom, ktorí neboli v odvolacom konaní úspešní. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

36. Rozhodnutie bolo odvolacím senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).